

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Filipa Dienstbiera a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobkyně: **M. K.**, zastoupená Mgr. Petrem Miketou, advokátem se sídlem Jaklovecká 1249/18, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí,** se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 6. 2015, č. j. MPSV-UM/16724/15/9S-MSK, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 24. 11. 2016, č. j. 18 Ad 53/2015 – 75,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Ustanovenému zástupci žalobkyně Mgr. Petru Miketovi, advokátovi se sídlem Jaklovecká 18, Ostrava, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 1.573 Kč, která mu bude zaplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a závěry krajského soudu

[1] Úřad práce České republiky - krajská pobočka v Ostravě vydal dne 14. 5. 2015 rozhodnutí č. j. 427588/15/OT, kterým žalobkyni snížil dávku státní sociální podpory, a to příspěvek na bydlení z částky 4.463 Kč na částku 1.496 Kč měsíčně ode dne 1. 4. 2015 do 30. 6. 2015. Žalovaný následně zamítl její odvolání a potvrdil rozhodnutí úřadu práce, přičemž v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že důvodem snížení příspěvku byla

skutečnost, že žalobkyně neuhradila všechny předepsané náklady na bydlení v rozhodném období (nájemné za leden a únor 2015 společně se zálohami na plyn a elektřinu v předepsaných částkách).

[2] Proti rozhodnutí žalovaného brojila žalobkyně správní žalobou, kterou krajský soud zamítl jako nedůvodnou. Krajský soud uvedl, že žalobkyně měla od února 2015 do 30. 3. 2015 přiznán příspěvek na bydlení ve výši 4.463 Kč měsíčně. V rozhodném období prvního čtvrtletí 2015 však neuhradila nájemné za měsíc leden a únor ani předepsané zálohy za odběr plynu a elektřiny. Uhradila tedy nižší náklady na bydlení než v předchozím kalendářním čtvrtletí. Průměrná výše nákladů na bydlení za první čtvrtletí činila 3.117 Kč. Rozhodný příjem žalobkyně činil 5.405 Kč, přičemž 0,30 násobek tohoto příjmu činil 1.621,50 Kč. Proto žalobkyni náležel příspěvek na bydlení ve výši 1.495,15 Kč (3.117 Kč - 1.621 Kč).

II. Obsah kasační stížnosti

[3] Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včasnou kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). V ní uvedla, že do situace, kdy nebyla schopna hradit veškeré náklady spojené s bydlením, se dostala z důvodu postupu žalovaného, který jí nevyplatil příspěvek na bydlení v době, kdy se stěhovala do bytu, který v současné době užívá. Jelikož zde neměla trvalé bydliště, nebyl jí příspěvek vyplacen, ač jinak splňovala veškeré předpoklady pro jeho vyplacení. V současné době je stěžovatelka v insolvenčním řízení, její jediný příjem plyne z invalidního důchodu, popřípadě z dávky v hmotné nouzi. Pokud není stěžovatelce vyplacena jakákoli dávka v hmotné nouzi, dostává se do situace, kdy není schopna hradit základní životní potřeby včetně nákladů na bydlení, jak se stalo v nyní posuzované věci. Stěžovatelka nemá možnost půjčit si finanční prostředky na bydlení. Z tohoto důvodu stěžovatelka navrhovala, aby krajský soud vyčkal s rozhodnutím na výsledek řízení o přezkumu rozhodnutí o poskytnutí příspěvku na bydlení (věc nyní vedena u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 7 Ads 252/2016), neboť od něj se bude odvíjet výsledek i v nyní posuzované věci. Krajský soud však nevyčkal a věcně žalobu zamítl. Správní orgán pochybil v řízení, které je nyní přezkoumáváno sedmým senátem Nejvyššího správního soudu, a je proto nepřípustné, aby byla stěžovatelka de facto „potrestána“ tím, že jí nebyl vyplacen příspěvek na bydlení na další období, po které byt užívá na základě řádně uzavřené nájemní smlouvy.

[4] Pokud je účelem zákona č. 177/1995 Sb., o státní sociální podpoře (dále jen „zákon o podpoře“), pomoci osobám v hmotné nouzi, které užívají řádně byt a mají zájem hradit veškeré platby spojené s jeho užíváním, pak je namístě zrušit napadené rozhodnutí. Krajský soud takto nepostupoval, neposuzoval všechny okolnosti případu, neboť v opačném případě by přerušil řízení a vyčkal na výsledek řízení u Nejvyššího správního soudu sp. zn. 7 Ads 252/2016. Rovněž je otázkou, zda výklad zákona o podpoře učiněný krajským soudem je v souladu s jeho smyslem a účelem. Pro poskytnutí příspěvku na bydlení je rozhodující výdaj, který měla posuzovaná osoba v uplynulých třech měsících. Tato skutečnost značně ztěžuje možnosti osob na hranici chudoby, aby dosáhly na tuto dávku v hmotné nouzi. Pokud tyto osoby nejsou schopny hradit náklady na bydlení, jejich

příspěvek na bydlení se sníží pro následující období, čímž roste dluh za bydlení. Proto by se rozhodná doba měla zkrátit na jeden měsíc. Žalobkyně učinila vše, co po ní úřad práce požadoval, aby jí přiznal příspěvek na bydlení. Z důvodu pochybení úřadu práce jí nevyplatil příspěvek, ačkoli splňuje veškeré podmínky pro jeho poskytnutí. Závěrem stěžovatelka dodala, že se krajský soud nedostatečným způsobem vypořádal s její argumentací, rozsudek není řádně odůvodněn, proto je namístě jej zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

[5] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas, osobou oprávněnou, a proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Stěžovatelčina hlavní argumentace k nezákonnosti napadených rozhodnutí spočívá v tom, že jí byl neprávem vyplacen nižší příspěvek na bydlení v době, kdy se stěhovala do nového bytu, a proto nebyla schopna uhradit všechny předepsané platby spojené s užíváním bytu v prvním čtvrtletí 2015. Proti tomuto postupu úřadu práce se stěžovatelka bránila správní žalobou a následně kasační stížností, o které Nejvyšší správní soud ještě nerozhodl v době, kdy krajský soud vedl řízení v nyní posuzované věci (přezkum příspěvku na bydlení za období od 1. dubna do 30. června 2015). Proto stěžovatelka krajskému soudu v nyní posuzované věci navrhla, aby přerušil řízení do doby rozhodnutí o předcházejícím období, neboť byla přesvědčena a nezákonnosti postupu úřadu práce. Krajský soud však nevyčkal a žalobu zamítl.

[9] Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že přerušení řízení by bylo vhodným procesním postupem, pokud by nyní posuzovaná věc byla závislá na vyřešení otázky, která byla předmětem přezkumu v jiném řízení, a krajský soud by si tuto související otázku samostatně předběžně neposoudil. V této konkrétní věci však již krajský soud pravomocně rozhodl o zákonnosti postupu úřadu práce vztahujícímu se k prvnímu čtvrtletí 2015 (rozsudek ze dne 15. 9. 2016, č. j. 18 Ad 43/2015 - 72). Pro krajský soud v nyní posuzované věci tak byla související otázka pravomocně vyřešena. Je pravdou, že proti rozsudku podala stěžovatelka kasační stížnost, avšak nepodala návrh na přiznání odkladného účinku, a proto mohl krajský soud v nyní posuzované věci vycházet plně ze závěru rozsudku krajského soudu v související věci. Navíc správnost rozsudku v související věci následně potvrdil i Nejvyšší správní soud, který stěžovatelčinu kasační stížnost zamítl rozsudkem ze dne 26. 1. 2017, č. j. 7 Ads 252/2016 - 80. Proto krajský soud postupoval správně, pokud nepřerušil řízení. Argumentace stěžovatelky o nezákonnosti postupu správních orgánů

v prvním čtvrtletí 2015 je rovněž nedůvodná, neboť, jak bylo uvedeno výše, je tato otázka již postavena najisto.

[10] Podle § 24 odst. 1 zákona o podpoře „[n*árok na příspěvek na bydlení má vlastník nebo nájemce bytu, který je v bytě hlášen k trvalému pobytu, jestliže*

a) jeho náklady na bydlení přesahují částku součinu rozhodného příjmu v rodině a koeficientu 0,30, a na území hlavního města Prahy koeficientu 0,35, a

b) *součin rozhodného příjmu v rodině a koeficientu 0,30, a na území hlavního města Prahy koeficientu 0,35, není vyšší než částka normativních nákladů na bydlení.*“

[11] Podle § 25 odst. 1 písm. a) zákona o podpoře tvoří náklady na bydlení u bytů užívaných na základě nájemní smlouvy nájemné a náklady za plnění poskytované s užíváním bytu, nejsou-li tyto náklady zahrnuty do nájemného. Normativní náklady na bydlení u bytu užívaných na základě nájemní smlouvy činí 6.052 Kč [§ 26 odst. 1 písm. a) zákona o podpoře, ve znění účinném do 31. 12. 2015].

[12] Dle § 27 odst. 1 zákona o podpoře platí, že „[v]*ýše příspěvku na bydlení činí za kalendářní měsíc rozdíl mezi normativními náklady na bydlení a rozhodným příjmem rodiny vynásobeným koeficientem 0,30, a na území hlavního města Prahy koeficientem 0,35.*“ Podle odstavce 2 pak „[p]*okud jsou náklady na bydlení nižší než normativní náklady na bydlení, náleží příspěvek na bydlení ve výši rozdílu mezi náklady na bydlení a rozhodným příjmem rodiny vynásobeným koeficientem 0,30, a na území hlavního města Prahy koeficientem 0,35.*“

[13] Pro nyní posuzovanou věc jsou rozhodné náklady na bydlení, které stěžovatelka uhradila za první čtvrtletí 2015, přičemž stěžovatelka doložila náklady v celkové výši 9.351 Kč. Průměrná výše nákladů na bydlení byla tedy 3.117 Kč měsíčně. Co se týče příjmu za první čtvrtletí 2015, tak stěžovatelka pobírala pouze dávky důchodového pojištění v celkové výši 16.215 Kč. Průměrný příjem stěžovatelky tedy činil 5.405 Kč měsíčně. Normativní náklady na bydlení byly stanoveny podle § 26 odst. 1 písm. a) zákona o podpoře, ve znění účinném do 31. 12. 2015, ve výši 6.052 Kč.

[14] Jelikož byly skutečné náklady na bydlení nižší než náklady normativní, bylo nutné postupovat podle § 27 odst. 2 zákona o podpoře. Výše příspěvku na bydlení se tak vypočte jako rozdíl mezi náklady na bydlení a rozhodným příjmem rodiny vynásobeným koeficientem 0,30 (stěžovatelka nemá trvalé bydliště na území Prahy, proto se nepoužije vyšší koeficient). Výše příspěvku na bydlení tak činila 1.496 Kč [3.117 - (5.405 x 0,30)]. Úřad práce dospěl k tomuto výsledku stejným způsobem a přiznal stěžovatelce totožnou výši příspěvku na bydlení. Nejvyšší správní soud proto konstatuje, že úřad práce postupoval v souladu s tehdy účinnou zákonnou úpravou. Žalovaný pak nepochybil, pokud potvrdil správnost rozhodnutí úřadu práce, stejně jako krajský soud, který zamítl žalobu.

[15] Námitka, že krajský soud neposuzoval všechny okolnosti případu, není důvodná. Pro nyní posuzovanou věc je klíčové, jaké náklady za bydlení stěžovatelka uhradila za první čtvrtletí 2015. Pokud jí však nebyla z určitého důvodu poskytnuta dávka státní

sociální podpory, nelze tuto skutečnost přezkoumávat v tomto řízení, nýbrž v řízení o přezkumu rozhodnutí, kterým nebyl stěžovatelce přiznán příspěvek na bydlení za první čtvrtletí 2015. Navíc o zákonnosti neposkytnutí příspěvku na bydlení stěžovatelce za uvedené období již rozhodl krajský soud i Nejvyšší správní soud (viz odstavec [9]).

[16] Nejvyšší správní soud není oprávněn změnit znění zákona, konkrétně právní úpravu rozhodné doby pro přiznání příspěvku na bydlení ze tří měsíc na měsíc jeden. To je úkolem moci zákonodárné reprezentované Parlamentem České republiky. Soudy však mohou předložit Ústavnímu soudu návrh na zrušení části zákona, dospějí-li k závěru, že daný zákon je v rozporu s právním předpisem vyšší právní síly. Nicméně, v tomto konkrétním případě Nejvyšší správní soud nedospěl k závěru o rozporu zákona s ústavním pořádkem. Soudy jsou vázány zákonem nebo mezinárodní smlouvou, která je součástí právního řádu České republiky (čl. 95 odst. 1 Ústavy). Krajský soud tedy nepochybil, pokud aplikoval zákon o podpoře v jeho doslovném znění. Ustanovení týkající se příspěvku na bydlení neposkytují prostor pro jejich odlišnou interpretaci. Lze souhlasit se stěžovatelkou, že smyslem a účelem zákona o podpoře je pomoci osobám v tíživé sociální situaci. Nicméně pomoc lze poskytnout pouze při splnění zákonem předepsaných podmínek, což nebyl případ stěžovatelky, o čemž již soudy pravomocně rozhodly (viz odstavec [9]).

[17] Stěžovatelka rovněž ve velmi obecné rovině namítla, že se krajský soud nedostatečně vypořádal s její argumentací a rozsudek není řádně odůvodněn. K tomu Nejvyšší správní soud konstatuje, rovněž v obecné rovině, že se krajský soud vypořádal dostatečně s žalobními námitkami stěžovatelky, z jeho rozsudku je patrné, proč a jak rozhodl. Je pravdou, že se jedná o stručněji odůvodněný rozsudek. Nicméně i tak je plně přezkoumatelný. Nejvyšší správní soud s ohledem na vše shora uvedené uzavírá, že kasační stížnost stěžovatelky není důvodná.

IV. Závěr a náklady řízení o kasační stížnosti

[18] Nejvyšší správní soud konstatuje, že neshledal v postupu správních orgánů ani krajského soudu žádná pochybení, která by měla vliv na zákonnost napadaných rozhodnutí. Z výše uvedených důvodů proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 in fine s. ř. s. zamítl jako nedůvodnou.

[19] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, proto soud rozhodl, že se mu náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

[20] Stěžovatelka byla v řízení před Nejvyšším správním soudem zastoupena ustanoveným zástupcem. Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Podle § 7 a § 9 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb., s přihlédnutím k § 11 odst. 1 písm. d) citované vyhlášky náleží advokátovi odměna za jeden úkon právní služby (podání kasační stížnosti) v částce 1.000 Kč, podle § 13 odst. 3 citované

vyhlášky náhrada hotových výdajů v částce 300 Kč. Zástupce doložil plátcovství DPH. Celkem tedy zástupci přísluší odměna ve výši 1.573 Kč, která mu bude zaplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. dubna 2017

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu